

Kyrkomötet
Kyrkostyrelsens skrivelse 2026:5

Användning av Svenska bibelsällskapets översättning av Nya testamentet NT 2026

Kyrkostyrelsen överlämnar denna skrivelse till kyrkomötet.

Uppsala den 6–7 maj 2026

Martin Modéus

Camilla Asp

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

Svenska bibelsällskapet kommer lansera sin översättning av Nya testamentet under Bokmässan i Göteborg 24–27 september 2026. För att denna bibelöversättning ska få användas i Svenska kyrkans gudstjänster krävs ett beslut om att den utgör en för Svenska kyrkan gällande bibelöversättning. Kyrkostyrelsen föreslår att Svenska bibelsällskapets översättning av Nya testamentet får användas vid läsningar av texter som finns intagna i Den svenska evangelieboken och Kyrkohandbok för Svenska kyrkan samt vid andra textläsningar i gudstjänst från och med första söndagen i advent 2026. Beslutet skulle innebära att Svenska kyrkan använder två godkända bibelöversättningar och att de präster som vill läsa ur NT 2026 för de liturgiska läsningarna har möjlighet att göra det. Det blir en möjlighet att pröva bibeltexten i ny språkdräkt i gudstjänstens sammanhang. Bibel 2000 fortsätter fungera som godkänd bibelöversättning.

Innehåll

Innehåll	2
1 Förslag till kyrkomötesbeslut.....	3
2 Inledning	3
3 Bakgrund	3
3.1 Arbetssätt	3
3.2 Gällande bestämmelser	5
3.3 Historisk bakgrund.....	7
4 Överväganden och förslag.....	8
5 Barnkonsekvensanalys.....	9
Utdrag ur kyrkostyrelsens protokoll.....	10

1 Förslag till kyrkomötesbeslut

KsSkr 2026:5

Kyrkomötet beslutar att från och med första söndagen i advent 2026 får Svenska bibelsällskapets år 2026 publicerade översättning av Nya testamentet användas vid läsningar av texter som finns intagna i Den svenska evangelieboken och Kyrkohandbok för Svenska kyrkan samt vid andra textläsningar i gudstjänst.

2 Inledning

Under Bokmässan i Göteborg 2026 lanserar Svenska bibelsällskapet NT 2026. Det är den första genomgripande bibelöversättningen i Bibelsällskapets regi och den första efter relationsförändringen mellan kyrka och stat. Tidigare erfarenheter från när den senaste översättningen av Nya testamentet, NT 81, och Bibel 2000 (som innehåller NT 81 samt den senaste översättningen av Gamla testamentet) visar att nya översättningar tas i bruk parallellt med befintliga texter i evangelieboken.

3 Bakgrund

Svenska bibelsällskapet har som uppgift att göra Bibeln översatt, känd och läst av så många som möjligt. Som del i att uppmärksamma att det 2026 är 500 år sedan den första översättningen av Nya testamentet till svenska kom har en ny översättning tagits fram. I en internationell kontext innebär arbetet med NT 2026 att det nu finns en uppdaterad bibeltext även på svenska, enligt översättningsideal som präglar bibelöversättningar till andra språk. Till exempel utkom en ny engelskspråkig utgåva – NRSVUE – 2022, som är en genomgripande revision av den tidigare NRSV (New Revised Standard Version) från 1989. I samband med reformationsjubiléet 2017 tog tyska bibelsällskapet fram en ny, uppdaterad version av Lutherbibeln (den senaste revideringen innan dess skedde 1984). I Norge kom en ny översättning av hela Bibeln, både Gamla och Nya testamentet, 2011 (den tidigare översättningen av hela Bibeln lanserades 1978) och togs i bruk av Norska kyrkan samma år. I Danmark har ett flertal översättningar kommit under 2000-talet, senast 2020 lanserades en översättning till ”nudansk”, med ett modernt språk och den senaste auktoriserade bibelutgåvan från 1992 håller på att revideras. I Finska kyrkan finns UT2020, som innehåller Nya testamentet. Vissa delar av Gamla testamentet har översatts, som kommer ut i nyöversättning år 2028. Finska biskopsmötet beslutade den 4 december 2025 att UT2020 och andra nya bibelöversättningar från Bibelsällskapet kan tas i försöksbruk i församlingarna under perioden 1 januari 2026–31 december 2027. Försöksbruket omfattar gudstjänster, kyrkliga förrättningar, skriftskola och annan undervisning.

3.1 Arbetssätt

3.1.1 Översättningsprinciperna

När bibeltext ska översättas finns det många olika perspektiv att ta hänsyn till. Det handlar både om att förstå själva texten, det vill säga språket och orden, men också att förstå de budskap som ryms i texterna på ett djupare plan. Synen på huruvida en översättning också ska förmedla kunskap om den kultur och den tid den skrevs i skiljer sig åt i olika översättningar. I arbetet med NT 2026 har översättningsidealen uttryckts genom att ett antal principer har varit vägledande i arbetet. Principerna är rangordnade i angelägenhetsgrad, så att de viktigaste principerna kommer först. Ibland kan princi-

perna stå i motsättning till varandra, då har den samlade bilden fått avgöra. Principerna har fastställts av Bibelsällskapets styrelse.

- 1) Svenskan ska vara av god kvalitet och ha en idiomatisk, begriplig, naturlig och nutida språkdräkt.
- 2) När ett grekiskt ord kan återges med samma svenska ord på olika ställen utan att svenskan blir onaturlig eller saken obegriplig, bör konkordansprincipen gälla. Strävan efter konkordans gäller i synnerhet centrala teologiska begrepp och nytestamentliga nyckelord. Mer än två olika översättningar av sådana ord ska helst undvikas. Vid nödvändiga avvikelser ska en fotnot införas.
- 3) Trohet mot främmande kultur är angelägen. Både dåtida föreställningar och seder bör komma till uttryck i översättningen, utan att nutidsanpassas. Vissa invanda översättningar och tolkningar behöver dessutom ge plats för historiskt rimligare sådana.
- 4) Inkluderande språk bör eftersträvas i de fall det inte på ett avgörande sätt osynliggör kulturella skillnader mellan biblisk tid och nutida Sverige.
- 5) Det bibliska bildspråket bör bevaras där det är möjligt. Hänsyn kan tas till etablerat bibliskt bildspråk i svensk översättningstradition. Principen om begriplighet måste dock vara överordnad.
- 6) Rytmer och olika retoriska drag i en text har viktiga kommunikativa funktioner. Därför kan textens form ibland vara angelägnare att efterlikna än den grammatiska strukturen.
- 7) Ålderdomliga ord och uttryck som inte kommunicerar meningen nära och direkt bör undvikas.
- 8) Stilistiska skillnader i grekiskan mellan olika skrifter eller delar av skrifter bör återspeglas i den svenska översättningen i den omfattning det är möjligt.
- 9) När grekiskan är mångtydig och öppen för mer än en rimlig tolkning, bör den öppenheten om möjligt bevaras i översättningen under förutsättning att texten inte blir onaturlig och alltför dunkel.

Bland dessa principer går det bland annat att se att de nytestamentliga texterna i översättning nu närmar sig ideal som ryms i Kyrkohandbok för Svenska kyrkan, om att söka formuleringar med mer inkluderande språkbruk med avseende på kön. Genom att se till dessa principer går det också att se på vilka sätt NT 2026 skiljer sig från NT 81, bland annat i fråga om trohet mot främmande kultur, där idealen i 1972 års bibelkommission snarare handlade om begriplighet och att överföra till den egna kulturen.

3.1.2 Primäröversättare, redaktionsråd och översättningsråd

Översättningsarbetet har skett genom att en grupp primäröversättare har arbetat med olika texter i Nya testamentet, fördelat mellan sig. Dessa har alla varit bibelvetare med Nya testamentet och grekiska som inriktning. Dessa översättningar har sedan bearbetats av stilister, som har utgjorts av forskare inom det svenska språket, och redaktionsrådet som har arbetat med helheten. Extern expertis har inhämtats under processen och texterna har även skickats till olika referensgrupper, bland annat samarbetsrådet för judar och kristna, en ekumeniskt sammansatt grupp med ungdomar, en referensgrupp för personer med synnedsättning, Svenska akademien, Kungliga Vitterhetsakademien samt de kristna samfundet. Svenska kyrkan deltog genom en grupp bestående av

representanter i Bibelsällskapets huvudmannaråd, utöver de som var engagerade som översättare, som styrelseledamöter eller i översättningsrådet.

Texterna har sedan granskats och kommenterats av ett översättningsråd, där bibelvetare, översättningsforskare och stilister är medlemmar, för att säkerställa att direktiven och principerna efterföljs. På Bibelsällskapets webbplats går det att följa hela arbetsprocessen.

3.1.3 Svenska bibelsällskapets organisation

Svenska bibelsällskapet är en ekumenisk organisation. Svenska kyrkan är representerad i många delar av organisationen. Svenska kyrkan utgör hälften av ledamöterna i både styrelsen och huvudmannarådet, biskop emeritus Åke Bonnier är ordförande. Svenska Kyrkans Unga finns representerade i styrelse och huvudmannaråd, det gör även kyrkokansliet genom den teologiska sekreteraren för Svenska kyrkans gudstjänstböcker.

De andra kristna samfunden i Svenska bibelsällskapet har sagt följande om användning av NT 2026. De frikyrkliga samfunden har ingen reglerad bibelanvändning, utan det står församlingarna fritt att använda de bibelöversättningar de önskar. NT 2026 får därmed ingen särskild ställning utan sällas till de översättningar som redan används. Stockholms katolska stift har nyligen lanserat sin *Katolsk studiebibel* som utgår från Bibel 2000 och de kommer inte att använda NT 2026 i liturgin, däremot uppmuntrar de gärna sina församlingsbor att läsa den. Detsamma gäller för de ortodoxa gemenskaperna.

3.2 Gällande bestämmelser

3.2.1 Gudstjänstböckerna

I 18 kap. 1 § kyrkoordningen anges vilka Svenska kyrkans gudstjänstböcker är. Bestämmelsen har följande lydelse.

Svenska kyrkans gudstjänstböcker är, förutom Bibeln, Kyrkohandbok för Svenska kyrkan (kyrkohandboken), Den svenska psalmboken (psalmboken), Den svenska evangelieboken (evangelieboken) och En liten bönbok (bönboken). Dessa ska som uttryck för Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära antas av kyrkomötet.

Före kyrkoordningens tillkomst fanns motsvarande bestämmelse om Svenska kyrkans gudstjänstböcker i 2 § kyrkliga kungörelsen (SKFS 1992:9) om Svenska kyrkans grundläggande dokument avseende tro, bekännelse och lära. I denna bestämmelse omnämndes Bibeln som "Bibeln i för Svenska kyrkan gällande översättning". I sin skrivelse med förslag till kyrkoordning menade centralstyrelsen att bestämningen "i för Svenska kyrkan gällande översättning" skulle utgå och konstaterade att bestämmelser om vilken översättning som ska brukas finns separat. Centralstyrelsen anförde följande.

För den kristna kyrkan som helhet och därmed också för Svenska kyrkan är Bibeln den grundläggande gudstjänstboken. Härmed avses inte endast en viss översättning utan det gäller, i enlighet med vad som sägs i kyrkoordningsförslaget 1 kap. 1 §, "Guds heliga och levande ord såsom det är givet i Gamla och Nya testamentets profetiska och apostoliska skrifter". (CsSkr 1999:3 s. 2–183)

KsSkr 2026:5 Centralstyrelsen konstaterade vidare att bestämmelser om vilka som är de konkreta gällande gudstjänstböckerna inte ingår i kyrkoordningen utan får beslutas separat (CsSkr 1999:3 2–183).

3.2.2 Användningen av Svenska kyrkans gudstjänstböcker

I 18 kap. 2–6 a §§ kyrkoordningen regleras användningen av Svenska kyrkans gudstjänstböcker. Enligt 2 § ska vid läsning i en gudstjänst av andra bibeltexter än de som finns intagna i evangelieboken och kyrkohandboken användas en sådan översättning av Bibeln som gäller för Svenska kyrkan. Genom beslut av 1999 års kyrkomöte (CsSkr 1999:5, KG 1999:1, Kskr 1999:1) är 1972 års bibelkommissions översättning av Bibeln (i dagligt tal kallad Bibel 2000) en sådan översättning som gäller för Svenska kyrkan, vilket framgår av kyrkomötets beslut (SvKB 1999:2) om användning av 1972 års bibelkommissions bibelöversättning. Nyss nämnda beslut har, med de ändringar som införts sedan det beslutades (se SvKB 2017:15 och SvKB 2023:4), följande lydelse:

1972 års bibelkommissions översättning av Bibeln får användas vid läsningar av texter som finns intagna i den Svenska evangelieboken samt i Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I och Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del II samt vid andra textläsningar i den allmänna gudstjänsten och vid kyrkliga handlingar.

Användandet av kyrkohandboken respektive evangelieboken regleras i 18 kap. 3, 5, 6 och 6 a §§ kyrkoordningen. Kyrkohandboken ska användas vid huvudgudstjänster och kyrkliga handlingar, men det finns vissa möjligheter till undantag. Evangelieboken ska användas för läsningarna vid huvudgudstjänster. Predikan ska utgå från en eller flera av de lästa bibeltexterna.

I 18 kap. 8 § kyrkoordningen anges att kyrkomötet beslutar vilka översättningar till andra språk av Svenska kyrkans gudstjänstböcker som får användas i Svenska kyrkan.

I samband med kyrkoordningens tillkomst uttalade sig centralstyrelsen om avsikten med bestämmelserna om gudstjänstböckernas användning och anförde följande.

Genom att Svenska kyrkan har gemensamma av Kyrkomötet fastställda gudstjänstböcker kan den som firar gudstjänst delta och känna sig hemma överallt i kyrkan. I gudstjänsten och genom gudstjänstböckerna uttrycks vad Svenska kyrkan tror, bekänner och lär. Gemensamma former för huvudgudstjänsterna och de kyrkliga handlingarna är viktiga för att hålla samman och manifestera Svenska kyrkan som både ett och rikstäckande trossamfund. (CsSkr 1999:3 2–183)

Avseende evangeliebokens användning är värt att notera vad andra kyrkolagsutskottet framhöll i samband med sin behandling av kyrkoordningsskrivelsen och därtill väckta motioner, nämligen följande.

Andra kyrkolagsutskottet finner att det som regleras i 18 kap. 5 § är vilka texter som skall läsas och vilken översättning som skall användas. Avsikten är inte att ange att man måste läsa ur en viss bokutgåva. Det möter inga hinder att de angivna texterna läses direkt ur en bibel i samma översättning som i evangelieboken. (2KL 1999:1 s. 122)

Vad gäller NT 2026 aktualiseras frågan om hur de olika gudstjänstböckerna relaterar till varandra. Ett av direktiven för arbetet med kyrkohandboken del I och II var att den skulle uppdateras så att den överensstämde med Bibel 2000. Vad gäller de bibeltexter

som förekommer i handboken, såsom läsningar vid de kyrkliga handlingarna, reviderades 1986 års handbok i och med beslutet om användandet av Bibel 2000 och evangelieboken 2002. I och med handboken 2017 genomsyrades hela handboken av Bibel 2000, så att även bibliska formuleringar överensstämde med den senaste översättningen. Dock bör nämnas att relationen mellan gudstjänstböcker och bibelöversättningar inte alltid består i att endast använda det senaste. Tydligast märks detta i att den aronitiska välsignelsen i Fjärde Mosebok 6 i den språkdräkt som återfinns i 1917 års bibelöversättning är den i särklass mest brukade samt att flera tidigare bibelöversättnings formuleringar återfinns i psalmboken, bland annat genom psaltarpsalmerna i 1917 års formuleringar.

3.3 Historisk bakgrund

3.3.1 Mottagande av NT 81 och Bibel 2000

En jämförelse mellan mottagandet av NT 81 och Bibel 2000 visar att det är en stor skillnad på när en del föreligger mot när en översättning av hela Bibeln finns. Mottagandet vid millennieskiftet var mycket större och förberedelserna började flera år i förväg. Dock ska sägas att Bibel 2000 användes som verktyg i Svenska kyrkans arbete inför det nya milleniet, något som för Svenska kyrkans del präglades av relationsförändringen mellan kyrkan och staten och en ny kyrkoordning. Det stora arbetet kan därför sägas ha handlat om mer än att ta emot den nya bibeln i översättning.

NT 81 var på många sätt en försäljningssuccé och det vittnar om en av utgåvans främsta förtjänster, nämligen som bibel för privat bruk hemma och som verktyg i predikoförberedelser. Den distribuerades från ett tidigt skede i församlingarnas ungdomsverksamheter, detta började dock inte på en gång utan skedde successivt under 1980-talet.

Det liturgiska bruket av NT 81 började framför allt i och med att den nya evangelieboken fastställdes av kyrkomötet 1983 (se EU 1983:10). Men redan i samband med lansering blev texterna godkända att använda i gudstjänsterna (SFS 1981:896, SFS 1982:1176, SKFS 1983:1, SKFS 1983:8). I regeringens förordning 1981:896 föreskrevs att kyrkoherden efter samråd med kyrkorådet och med övriga präster som tjänstgör i pastoratet får besluta att bibelkommissionens översättning av Nya testamentet får användas vid textläsningar som anges i kyrkohandboken, 1976 års gudstjänstordning, evangelieboken och mässboken. Förordningen gällde till utgången av 1982.

NT 81 trycktes separat som bok först, senare kom förlagsutgåvor med NT 81 och Gamla testamentet i en språkligt lätt reviderad version av 1917 års översättning, bland annat för konfirmandernas skull. Det gjordes ett särtryck av evangelieboken med de tre årgångarnas texter för användning innan evangelieboken 1983 kom. Detsamma kan sägas om Bibel 2000, där en ny evangeliebok togs emot 2002 (KsSkr 2002:4). Det gällde även tidigare, för 1917 års bibelöversättning; den nya evangelieboken stadfästes 1921. Avståndet i tid mellan översättning och evangeliebok är alltså ganska kort.

3.3.2 Kyrkomötets beslut om användning av 1972 års bibelkommissions bibelöversättning

Inför lanseringen av 1972 års bibelkommissions översättning av Bibeln (Bibel 2000) fattade 1999 års kyrkomöte beslut om att nämnda översättning skulle få användas i Svenska kyrkans gudstjänster från och med första söndagen i advent 1999 (CsSkr 1999:5, KG 1999:1, Kskr 1999:1). Kyrkomötet fattade sitt beslut den 8 juni 1999, mot bakgrund av ett konstaterande om att översättningen skulle föreligga hösten 1999 och

tas emot av Sveriges kyrkor och samfund första söndagen i advent (Kskr 1999:1, CsSkr 1999:5 s. 3). Kyrkomötets beslut gällde under tiden mellan första söndagen i advent och den sista december 1999 i form av en kyrklig kungörelse (SKFS 1999:4) och från och med den 1 januari 2000 i form av kyrkomötets beslut (SvKB 1999:2) om användning av 1972 års bibelkommissions bibelöversättning. Nyss nämnda beslut hade följande lydelse.

1972 års bibelkommissions översättning av Bibeln får användas vid läsningar av texter som finns intagna i den Svenska evangelieboken och Den svenska kyrkohandboken I och II samt vid andra textläsningar i församlingens gemensamma gudstjänster och kyrkliga handlingar.

Beslutet är fortsatt gällande, men har, som framgår i avsnittet ovan, genomgått vissa terminologiska ändringar. Det kan noteras att det i kyrkostyrelsens skrivelse 2026:4, Ändringar i kyrkoordningen m.m. föreslås ytterligare några smärre förändringar av beslutet från 1992. Dessa är emellertid endast av språklig natur och innebär inte någon förändring av beslutets materiella innehåll. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2027. Det här föreslagna beslutet är språkligt i överensstämmelse med förslaget till ändring av SvKB 1999:2.

4 Överväganden och förslag

Kyrkostyrelsens förslag: Den av Svenska bibelsällskapet år 2026 publicerade översättningen av Nya testamentet får från och med första söndagen i advent 2026 användas vid läsningar av texter som finns intagna i Den svenska evangelieboken och Kyrkohandbok för Svenska kyrkan samt vid andra textläsningar i gudstjänst.

För att Svenska bibelsällskapets översättning av Nya testamentet ska få användas vid bibelläsning i Svenska kyrkans gudstjänster krävs, enligt 18 kap. 2 § kyrkoordningen, ett beslut om att denna översättning är en för Svenska kyrkan gällande översättning. Läsning av den aktuella översättningen i andra sammanhang än i gudstjänst kräver inget beslut.

Kyrkostyrelsen föreslår att Svenska bibelsällskapets översättning av Nya testamentet ska få användas i gudstjänst, inklusive vid läsningar av texter som finns intagna i evangelieboken och kyrkohandboken, från och med första söndagen i advent 2026. Detta innebär att nämnda översättning får användas som ett alternativ till den översättning som följer av gällande evangeliebok respektive kyrkohandbok. I de gudstjänster som evangelieboken respektive kyrkohandboken ska användas enligt kyrkoordningens bestämmelser föreslås det alltså vara tillåtet att läsa de angivna bibeltexterna i den nu aktuella översättningen av Nya testamentet. Ett sådant parallellt bruk innebär en möjlighet att pröva den nya bibeltextens språkdräkt inom ramen för gudstjänsten.

Ett bruk av två, av kyrkomötet, godkända bibelöversättningar bedöms inte motverka centralstyrelsens intention (se avsnitt 3.2.2) att hålla samman och manifestera Svenska kyrkan som både ett och rikstäckande trossamfund.

Att det finns två godkända bibelöversättningar innebär att det blir upp till varje präst, eller annan person som givits särskilt tillstånd att leda gudstjänsten, att avgöra vilken av översättningarna som ska läsas i gudstjänsten. Prästen fullgör sitt uppdrag utifrån vad som anges i inledningstexten till sjunde avdelningen i kyrkoordningen:

Prästens uppdrag är ett tecken på att den kristna församlingen och tron får sin andliga näring när Ordet förkunnas och sakramenten delas ut. Som Verbi Divini Minister (det gudomliga ordets tjänare) ska prästen i trohet

mot sitt uppdrag förkunna evangeliet rent och klart [...] Prästen ska uppbygga och undervisa församlingen i tron, ge själavård och utrusta för vittnesbörd och tjänst i världen. Prästen är församlingens tjänare och samtidigt en herde för församlingen.

KsSkr 2026:5

5 Barnkonsekvensanalys

Svenska kyrkan har en viktig roll som bärare, vårdare och förmedlare av både det materiella och det immateriella kyrkliga kulturarvet som Bibeln är en del av. Artikel 6 i barnkonventionen understryker varje barns rätt till liv, överlevnad och utveckling. Artikeln handlar inte bara om barnets fysiska hälsa utan också om den andliga, moraliska, psykiska och sociala utvecklingen. Att få ta del av de bibliska texterna i en uppdaterad språkdräkt blir ett sätt att tillgängliggöra Bibeln för kommande generationer. I arbetet med NT 2026 har barn och ungdomar tagits i anspråk inte enbart som mottagare utan också som användare under processen. Som nämnts ovan så har översättningarna skickats ut till olika referensgrupper, bland annat ett ekumeniskt tillsatt ungdomsråd. Svenska Kyrkans Unga har representanter i Svenska bibelsällskapets styrelse och huvudmannaråd och har på så sätt funnits med både när texter presenterats och diskuterats samt vid de olika beslut som fattats under processens gång.

Utdrag ur kyrkostyrelsens protokoll

Utdrag ur protokoll fört vid kyrkostyrelsens sammanträde den 6–7 maj 2026.

Beslutande: Martin Modéus, ordförande, ledamöterna Wanja Lundby-Wedin, Håkan Widepalm, Britt Björneke, Anders Brunnstedt, Amanda Carlshamre, Karin Janfalk, Lars Johnsson, Madeleine Jonsson, Roberth Krantz, Olle Reichenberg och Erik Sjöstrand samt tjänstgörande ersättarna Johannes Fransson, Ingvar Jonsson och Edvina Palmcrantz.

Närvarande ersättare: Victor Backström, Vicktoria Bagi, Gunilla Franzén, Lisa Gerenmark, Katarina Glas, Sofie Halvarsson, Linda Johansson, Kjell O Lejon, Elin Lockneus, Lena Östholm Munkberg och Markus Svensson.

Föredragande: Karin Sarja, Karin Tillberg och Fredrik Nilsson.

Kyrkostyrelsen beslutade i enlighet med arbetsutskottets förslag

att till kyrkomötet lämna skrivelsen 2026:5 om användning av Svenska bibelsällskapets översättning av Nya testamentet NT 2026.